

HMS i havbruk

– teknologi på menneskenes premisser

Presentasjon ved

Leif Magne Sunde
Mats Heide og Eivind Okstad

SINTEF Fiskeri og havbruk

MONAQUA Produktivitetskonferanse
4.nov. 2003

Introduksjon

- Prosjekt i regi av FHF : hva røkterne selv mener om teknologi og hva som evt. kan forbedres – som innspill til teknologiprodusenter.
 - Kartlagt og identifisert kritiske operasjoner – forslag til tiltak for å bedre teknologi

- Mål: Bidra til sikre arbeidsplasser i norsk havbruksnæring

- Tre-delt presentasjon:
 - Aktualisere HMS i havbruk – Angår HMS i havbruk meg ?
 - Foreløpige resultater fra prosjektet – inkl. er det rom for teknologiforbedringer
 - Oppsummering – refleksjon. HMS i lys av morgendagen, inkl. krav til økt produktivitet.

Aktualisering: Angår HMS i havbruk meg ?

eller kan man lære om HMS gjennom å le av andre?

Finn feilen....

Aktualisering: Angår HMS i havbruk meg ?

eller kan man lære om HMS gjennom å le av andre?

Finn feilen....

Skjer det noe rart i havbruksnæringa da ?

En 26 fots cabin cruiser er inne i oppdrettsanlegget til Månar Group AS i anker II åker, etter at båten med fem personer kjørte inn i anlegget natt 28 søndag.

eller kan man lære om HMS gjennom å le av andre?

Konklusjon på innledning

- Det skjer mye rart i havbruksnæringa også som i høyeste grad berører

- **H**else

- **M**iljø

- **S**ikkerhet

- Noe kan vi kanskje gjøre noe med - Ønsker vi det ?
- Kan teknologien og bruk av denne gjøres slik at vi reduserer at fullt så mye rart skjer ?
- Kan vi tjene penger på det ?

Resultater

- Besøkt bl.a 6 anlegg, som er valgt for å gi et representativt utvalg både geografisk og anleggskonsepter
- Mange faremomenter er identifisert
- Gjennomført grovanalyser og foretatt metodiske studier
- Understreker at eksemplene er tatt med for å belyse situasjonen i dagens havbruksnæring, og ikke er å oppfatte som kritikk hverken mot bedrifter eller enkeltpersoner.
- Poenget er: Slik er situasjonen i dag – hvordan ønsker vi den skal bli i morgen – og hvordan kan vi få det til ?
- Kan en ut fra resultatene utvikle ny teknologi som bedre ivaretar HMS og som dermed også kan bidra til økt produktivitet ?
(Fase 2)

Faremomenter – resultater fra besøk

Gen. beskrivelse	Kritiske faredetaljer	Foreslåtte tiltak
Løft med kran	Komponent som svikter: Kran, tauverk, stropp, last	Bruke godkjent verneutstyr, gode rutiner, eff. komm., fri sikt for kranfører, god opplæring, nytt design av utstyr
Falle i sjøen fra kai eller merd	Sikkerhetsdetaljer på kai/merd. Enkelt å komme seg ut av sjø.	Sklisikring, høyfriksjonsbelegg, gelender, bedre leder, sklisikkert fottøy, unngå alenearbeid
Lodd faller ukontrollert ned i sjø	Komponent som svikter; lodd, tau, nokk, oppheng	Ha gode rutiner, sikker anordning for holding av lodd, nye design, verneutstyr
Klemskade/avriving av fingre ved avtaking av fôrsekk	Kommunikasjon/oversikt fra kranfører	Rutine, løsning for automatisk løsgjøring av last, kommunikasjon, oversikt
Nokkarbeide: bli truffet av rikosjett som følge av at detalj slipper/ryker. Evt. få fingre i klem i nokk.	Utforming og funksjonalitet til nokk. Arbeidsstilling. Stoppe av rikosjett	Endret design eller plassering av nokkhendler. Fotpedal? Nødstop, Verneutstyr, vern mot rikosjett

En oppdretters hverdag

Falle i sjø

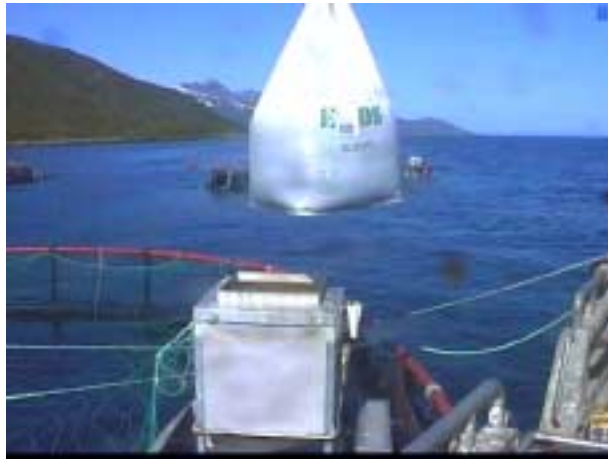
En oppdretters hverdag i 2003

Falle i sjø

En oppdretters hverdag i 2003

Klemskade/avriving
av fingre/arm

En oppdretters hverdag i 2003

Totalsystem – eller rom for forbedringer ?

Ingenting er så permanent som det provisoriske

En oppdretters hverdag i 2003

Teknologi på menneskenes premisses – eller et eksempel på totalintegreerte løsninger?

En oppdretters hverdag i 2003

Kran-
operasjoner

En oppdretters hverdag i 2003

Falle i sjø:

det du trenger når du trenger det

Hva er så budskapet

- Vi står hele tiden over for valg – av og til gjør vi valg som er uheldige f.eks. mht. utforming – prisen er den samme, men vi velger den HMS uvennlige løsning, kanskje fordi at vi ikke tenkte oss godt nok om.
- Teknologien kan både tilrettelegge for forsvarlig og uforsvarlig operasjon.
- Er mange ”halvferdige løsninger” – og ligger store muligheter både innen utvikling av nye produkter, og videreutvikling av eksisterende.
- Oppfordre leverandørene til å tenke HMS i sine produkter – gjennom å etterspørre det, ønske det – og evt. være villig til å betale litt mer for det når det er nødvendig.

Utfordring

- Kan vi gjøre HMS til noe positivt i bedriftene ?
- Hvilken holdning har ledelsen – blir de ansatte presset til å gjøre aktiviteter de er ukomfortable med ? - Vil omfanget av alenearbeid øke ?
- Hvilken holdning har man til HMS; sitt eget og andres liv
- Kan ny teknologi gi økt produktivitet ?

- Mange løsninger finnes, men det er en uvilje hos enkelte å ta dem i bruk (f.eks. fôrmottaker/kniver, innebygd leider etc.) – hvorfor er det slik ?

Videre aktiviteter

- Et dilemma og hjertesukk:
 - Vi gjør bare endringer dersom vi tjener penger på det
 - Vi tror bare på det vi ser ved selvsyn
- Følgelig:
- Det vi ikke prøver selv eller som vi ikke ser at vi tjener penger på gjør vi ikke.
Ergo: HMS blir ikke prioritert
- Veier mot målet:
 - Gjøre beregninger som dokumenterer cost/benefit betraktninger for bedrift
 - Etterspørre og investere i teknologi med HMS-kvaliteter, selv om det koster litt mer, og få i gang en positiv spiral inkl. innen utvikling.
 - Skape et bevisst forhold til HMS
- Resultater blir presentert på www.tekmar.no

